

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agrippinae, 1684

9. Ordinarius an possit eximere aliquod hospitale in præjudicium
sucessoris.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

Q U A E S T I O VII.

Subditus uni Diocelano quo ad aliud, quo verò ad aliud alteri, an utriusque statutis obligetur.

Exempli causa: Subiicitur una Ecclesia Episcopo Leodien. quo ad institutionem, Edificationem, visitationem, quo verò ad Sacramentorum perceptionem subiicitur Episcopo Ruremon. Dubitatur, utrum Rector ejusmodi Ecclesiae ligabitur statuto Episcopi Ruremundensis de Residendo? Respondetur non ligari, *Feder. de Senis Conf. 99. per 101.* Ratio est, quia ad Episcopum Ruremund. spectat Sacramentorum administratio, non verò ejus interest, qua ratione beneficia gubernentur, ut proinde de rebus ad alienam Jurisdictionem spectantibus se intromiscere ac jus dicere non possit, *l. unica C. ult. ff. de Jurisdic. om. Jud. cap. Pastoralis §. Rursus Clem. de re Jud.*

Secundo, Jurisdictio Episcopi Ruremundensis hoc in casu limitata est, & ideo limitatum parere debet effectum, solam scilicet administrationem Sacramentorum respicientem, *l. in agris ff. de acq. rer. dom. conferrique debet Ecclesiae ejusmodi quo ad aliam ab Episcopi Ruremundensis Jurisdictione exempta. Feder. de Senis d. Conf. 99. Archid. d. cap. 1. de priv. in 6. cap. cum Capella cap. ex ore. cap. Quoniam. cap. recepimus eod. in decretalibus, qua de re vide plura apud Romanum in l. stipulationibus ff. de verb. oblig. ubi eum consule.*

Q U A E S T I O VIII.

Conservatores adversus injurias & violentias, an possint via inquisitionis procedere?

Federicus de Senis respondit posse *Conf. 216.* idque in odium injuriantis & favorem injuriam passi, ad emendationem damni civiliter. *cap. conquestus in fin. de foro compet. Innoc. cap. cum oporteat de accusat. l. presenti §. sine C. de His qui ad Eccles. confugiunt. text. cap. Consultationibus in fin. de offic. deleg. non verò ad poenam criminaliter. Innoc. & Host. cap. cum olim de off. deleg. Feder. de Senis d. conf. 216.* qua de re plura habes inferius ubi examino, an exemptus coram ordinario conventus possit invitus repeti.

Q U A E S T I O IX.

Ordinarius an possit eximere aliquod Hospitale in praedictum successoris?

S U M M A R I U M.

1. Hospitalia subiiciuntur visitationi Episcopi. *valet.*
2. Exemptio in praedictum successoris non valet.
3. Capituli assensus requiritur ut Episcopus possit eximere.

Remitto quod libro primo qu. 7. ostendi Episcopum seu Ordinarium posse Exemptiones concedere.

Primas-

1 Præmitto secundò: Hospitalia omnia, etiam si ea formam pii loci non habeant, tamen Episcopi auctoritate cõnstructa sint, subiacere visitationi, & inquisitioni Episcopi, cuius interest scire, num ita administrantur ut decet, atque ut in eorum institutione ordinatum est, quippe quod personarum in iis degentes sint miserabiles personarum, Episcopi huiusmodi protectioni subiectarum c. i. de Eccles. & adific. & ita respondit Federicus de Senis d. conf. 11. ubi alioquin alio in consilio contrarius Conf. 130. cap. si iudex Laicus de sen. excom. in 6. Archid. cap. cum de beneficio de preb. in 6.

2 Quibus breviter præmissis, dico exemptionem in præjudicium successoris concessum non valere.

Ratio est, quia exemptio est alienatio, quæ sine soleenni ritu fieri non potest. Federicus de Senis d. Conf. 111. Longè magis si exemptio per Episcopum concessa non inter sine consensu. c. p. Pastoralis de donat. cap. 1. de reb. Eccles. non alien. Federicus d. Conf. 111. Exemptio restringenda est, nisi exemptio esset temporis præscriptione confirmata, ut de quarta ubi DD. de præscript. aut Episcopo id soli liceret privilegio aliquo speciali. Sed quid si de fundatione non constat? & tunc si hospitale formam Ecclesiarum non habeat, careatque campanis, inspicienda est possessio, Federicus de Senis d. Conf. 130.

QVÆSTIO X.

Ordinariis an de validitate processus Conservatoris possit cognoscere, & ei sese opponere.

SUMMARIUM.

- 1. Inferior de gestis sui superioris immiscere se non potest.
- 2. Valeat statutum Episcopi ne ulla litera Apostolica recipiantur, nisi à se vel suis fuerint examinata, quod limita ut in 2.
- 4. Aliique occurrunt casus quibus Ordinarius sese opponere Conservatoribus possunt.

1 Hanc quæstionem Federicus de Senis Conf. 115. censet ridiculam: quia inferior de gestis sui superioris qualis est conservator, immiscere se non potest cap. prohibitionem hanc non contemnendam inquisitionis esse censuerim: etenim non pauci proponuntur casus quibus Ordinariis permissum est, in examen revocare ea que in superioribus gesta sunt, cap. cum contingat ubi fuse Navarrae & DD. de Rescriptis. Abb. cap. studium in 2. cum A post de offic. legati. latè Bonifacius de Villadiego tract. de legat. tract. de Synodo Episcopi Conclusionem, 17. nu. 285. vers. Quinto infero, censuit valere statutum Episcopi, ne ulla litera Apostolica recipiantur, vel in sua Diocesi approbentur, quin prius à se vel suis deputatis fuerint examinata. Henric. Bo. hic cap. ex eo ubi de pœnit. & remiss. ubi etiam Abb. adhibita tamen duplici cautione, prima ne id